Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

СӘРДАҢА

ССКП Өлөнүөк оройуонунаабы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын органа

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 6-с сыла

№ 41(601)

Ыам ыйын 20 күнэ 1960 сыл.

БЭЭТИНСЭ

Сыаната 10 харчы

Советскай дьон олохторун илгэтин инникитин салгыы тупсарыыга туһаайыллыбыт дьаһаллар ортолоругар нэһилиэнньэттэн нолуоктары ылыыны ууратыы дьоһуннаах миэстэни ылар. Бу улахан экономическай уонна политическай сүүнэ дьаһал.

Н. С. ХРУЩЕВ.

ССКП КК Пленумун ыҥырар туһунан иһитиннэрии

1960 сыл от ыйын 13 күнүгэр ССКП КК Пленумун ыҥырар туһунан ССКП Киин Комитета ууруах ылыннна.

ССКП КК Пленума промышленноһы, транспоры сайыннарыы уонна наука итиэннэ техника саҥа ситиһиилэрин производствоҕа киллэрии тустарынан ССКП XXI съеһин ууруахтара туолан иһиилэрин туһунан боппуруоһу дьүүллэһиэҕэ. КК Пленумугар бу боппуруоска РСФСР Министрдэрин Советын председателин солбуйааччы, РСФСР Госпланын председателэ таб. Герасимов К. М., Украинскай ССР Министрдэрин Советын председателин солбуйааччы таб. Сенин И. С., Латвия норуотун хаһаайыстыбатын Советын председателэ таб. Гайле Г. И., Красноярскайдааҕы норуот хаһаайыстыбатын Советын председателэ таб. Ломако П.Ф., Кемеровскайдааҕы норуот хаһаайыстыбатын Советын председателэ таб. Графов Л. Е., Карагандинскайдааҕы норуот хаһаайыстыбатын Советын председателэ таб. Братченко Б. Ф., ССРС Министрдэрин Советын автоматизацияҕа уонна массыынаны оҥоруурга Государственнай комитетын председателэ таб. Костоусов А. И., Украинскай ССР Наукаларын академиятын Е. О. Патон аатынан иһэрдиигэ институтун директора таб. Патон Б. Е. дакылааттыахтара.

Хас биирдии үлэһиккэ тиэрдиэххэ

Буолан ааспыт ССРС Верховнай Советын бэһис сессията биһиги күннэрбит уһулуччулаах событиеларыттан биирдэстэрэ буолар. Бу сессия хас биирдии советскай киһи үөрүүтүнэн көрсүлүннэ.

„Рабочайдартан, сулууспалаахтартан нолуогу ылыыны ууратар уонна советскай норуот олоҕун тупсарар атын да дьаһаллар тустарынан“ Н. С. Хрущев дакылаатын мөлүйүөнүнэн советскай дьоннор ис сүрэхтэн биһирээтилэр. Саҥа дьаһаллары биир санаанан өйүүллэрин, махтаналларын биллэрдилэр.

Советскай дьон олохторун илгэтин инникитин салгыы тупсарыыга туһаайыллыбыт дьаһаллар ортолоругар нэһилиэнньэттэн нолуоктары ылыыны ууратыы дьоһуннаах миэстэни ылар. Нолуоктартан босхолонуу — үлэһиттэр өрдөөҕүттэн баҕарбыт баҕарыылара. Оттон бу баҕарыы биһиги эрэ дойдубутугар кыаллар баҕарыы буолбутун туоһутунан нолуоктары ураҕарга Сокуон буолар.

Биһиги оройуоммут үлэһиттэрэ ССРС Верховнай Советын бэһис сессиятыгар таб. Н. С. Хрущев дакылаатын эмиэ улаханнык астынан, киэҥник сэҥээрэн биһирээтилэр. Коллективтарга, колхозтарга ССРС Верховнай Советын бэһис сессиятын үлэтин түмүктэригэр аналлаах үөрүүлээх мунньахтар буолуталаатылар. Ити мунньахтарга үөрүү, киэҥ туттуу тыллара этилиннилэр.

Хас күн аайы үөрүү чувствотынан сылдьан үлэлиирбит түмүгэр бэртээхэй саҥа өрө көтөҕүллүүлэр быйаҥнара элбиир. Коммунизм тутуутугар кыттан үлэлиибин диэн өйсанаа күүһү-күдэҕи, эрчими биэрэр. Итинник өрө көтөҕүллүүлээхтик үлэлиири мөлтөппөт наадатан историяҕа киирэр сүүнэ суолталаах событиелары хас биирдии үлэһиккэ түргэнник тиэрдэр сорук туруоруллар. Онон ССРС Верховнай Советын бэһис сессиятыгар таб. Н. С. Хрущев дакылаата, сессия матырыйааллара оройуон хас биирдии үлэһитигэр тиэрдиллиэх тустаах.

Колхозтардааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр сессия матырыйааллара бэчээттэммит хаһыаттары ылаатын ыраах учаастакаларга, стадаларга тиэрдэр дьаһаллары ылан эрэллэр. Ол гынан баран хас биирдии стадаҕа, учаастакаҕа хайаан да тиэрдиллэллэрин хонтуруоллуохха наада. Н. С. Хрущев дакылаатыгар, сессия үлэтин түмүктэригэр дакылааттары, бэсиэдэлэри оҥоруулары тэрийиэххэ. Колхозтарга, тэрилтэлэргэ маассабай куруһуоктары тэрийэн үөрэтиилэри ыытыахха.

ССРС Министрдэрин Советын үлэтин туһунан

ССРС Верховнай Советын УУРААҔА

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Верховнай Совета УУРАР:

ССРС Министрдэрин Советын ис да, тас да политикаҕа үлэтин биһириигэ.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ Л. БРЕЖНЕВ.
ССРС Верховнай Советын Президиумун Секретара М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль 1960 сыл ыам ыйын 7 күнэ.

Таб. Л. И. Брежневы ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателинэн быыбардыыр туһунан

ССРС Верховнай Советын УУРААҔА

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Верховнай Совета УУРАР:

Таб. БРЕЖНЕВ Леонид Ильиһи ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателинэн быыбардыырга.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателин солбуйааччы Д. КОРОТЧЕНКО.

ССРС Верховнай Советын Президиумун секретара М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1960 сыл ыам ыйын 7 күнэ.

Сыана масштабын уларытар уонна билигин туттулла сылдьар харчыны саҥа харчынан солбуйар туһунан

ССРС Верховнай Советын УУРААҔА

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Верховнай Совета УУРАР:

1961 сыл тохсунньу 1 күнүттэн сыана масштабын 10 төгүл уларытар уонна билигин туттулла сылдьар харчыны саҥа харчынан солбуйар туһунан ССРС Министрдэрин Советын ууруаҕын биһириигэ.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ Л. БРЕЖНЕВ.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Секретара М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1960 сыл ыам ыйын 7 күнэ.

Табаарыс К. Е. Ворошиловка Социалистическай Үлэ Геройун аатын иҥэрэр туһунан

ССРС Верховнай Советын Президиумун ЫЙААҔА

Табаарыс К. Е. Ворошилов Коммунистическай партия уонна Советскай государство иннилэригэр уһулуччулаах үтүөлэрин бэлиэтээн, табаарыс **ВОРОШИЛОВ Климент Ефремовичка**, Ленин орденын уонна „Серп и молот“ кыһыл көмүс медалы биэрэн туран, Социалистическай Үлэ Геройун аатын иҥэрэргэ.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателин солбуйааччы Д. КОРОТЧЕНКО.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Секретара М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1960 сыл ыам ыйын 7 күнэ.

Таб. К. Е. Ворошиловы ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателин эбээһинэһиттэн босхолуур туһунан уонна кинини ССРС Верховнай Советын Президиумун чилиэнинэн быыбардыыр туһунан

ССРС Верховнай Советын УУРААҔА

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Верховнай Совета УУРАР:

1. Таб. **ВОРОШИЛОВ Климент Ефремович** кинини ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателин эбээһинэһиттэн доруобуйатын туругунан босхолуур туһунан көрдөһүүтүн ылынарга.

2. Таб. **ВОРОШИЛОВ Климент Ефремовиһы** ССРС Верховнай Советын Президиумун чилиэнинэн быыбардыырга.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ Л. БРЕЖНЕВ.

ССРС Верховнай Советын Президиумун секретара М. ГЕОРГАДЗЕ.

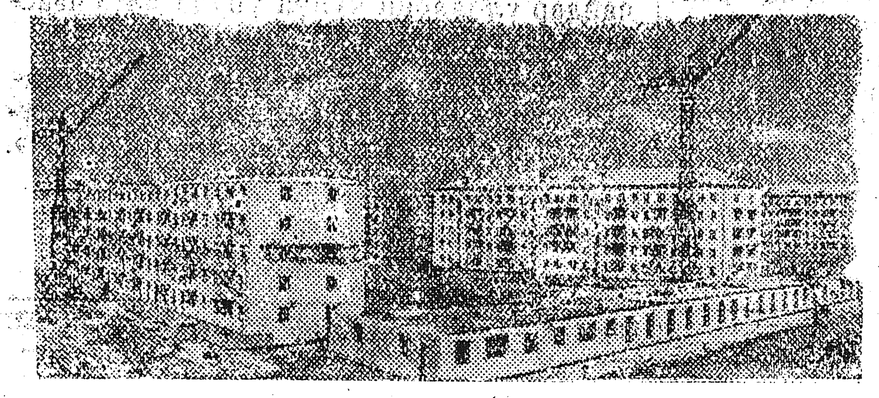

Челябинскай Металлургическай оройуонугар кэнники бириэмэҕэ элбэх олорор дьиэлэр тутулуннулар.

Снимокка: 3-с спутник уулуссатыгар олорор дьиэлэри тутуу.

В. Георгиев фотота.

ССТА фотохрониката.

Оройуон үлэһиттэрэ агрессордар провокацияларын бырачыастыыллар

Ыам ыйын 16 күнүгэр оройуоннаабы культура Дьиэҕэ оройуон киинин үлэһиттэрэ американскай военщина агрессивнай дьайыытын бырачыастыыр элбэх киһилээх миитиннэрэ буолла. Миитинҥэ американскай военщина агрессивнай дьайыытын туһунан дакылааты ССКП райкомун бастакы секретара таб. **Веревкин П. М.** оҥордо.

Миитин кыттыылаахтара абаран-сатаран уордайыыларын биллэрэр, агрессивнай дьайыыны бырачыастыыр резолюцияны биир санаанан ылыннылар.

Биһиги бүгүҥҥү нүөмэрбитигэр миитиҥҥэ тыл этиилэри кылгатан бэчээттиибит.

Саамай сөптөөх дьаһал

таб. ИВАНЮК Г. В. этиитэ

Америка самолета бандьыыттыы кыраныыссаны туораан киириитэ ыар буруйу оҥоруу буолар. Хара санаалаах үспүйүөннүүр самолету ракетнай оружиенан сууллары саамай сөптөөх дьаһал, агрессордар дьайыыларыгар харда сэрэтии.

Советскай правительство күрүөһүлээн киирбит самолету сууллараргa биэрбит дьаһалын уонна сорунуулаахтык бырачыастааһынын өйүүбүн.

Миитин кыттыыллахтарын өссө үчүгэйдик үлэлиигэ, семилетка иккис сылын былаанын аһара толорорго ыҥырабын.

Сидьиҥ дьайыыны бырачыастыыбын

таб. СЕМЕНОВ Н. А. этиитэ

Американскай военщина провокацията саамай сидьиҥ дьайыы буолар. Түөрт улуу держава-лар баһылыктарын үрдүк таһымнаах сүбэ мунньахтара буолаары турдаҕына, Америка самолета үспүйүөннүүр сыалынан бандьыытты дьайыыта куттамматы үөскэтэр. Онон итинник дьайыылары ууратары модьуйан сидьиҥ быһыыны бырачыастыыбын.

Ситиһиилээхтик эргиллэргэр баҕарабын

Таб. КУЛИКОВА М. С. этиитэ

Советскай норуот эйэлээх үлэнэн коммунизмы тутар. Биһиги сэрии суох буоллун, Эйэ туруҕурдун! диэн этэбит. Советскай правительство бары дьаһалын өйүүбүн.

Табаарыс Н. С. Хрущев түөрт улуу держаналлар баһылыктарын сүбэ мунньахтарыттан ситиһиилээхтик эргиллэн кэлэргэр баҕарабын.

Уодьуганныахха

таб. ЖИРКОВ Н.Н. этиитэ

Америка самолета биһиги дойдубут кыраныыссатын туораан бандьыыттыы көтүүтэ, үспүйүөннүүр дьайыыта саамай сөптөөх уордайыыны үөскэттэ. Советскай норуот уордайыытын модун куолаһар бэйэм диринг уордайыыбынан холбоһобун.

Инникитин ханнык баҕарар агрессивнай дьайыылары уодьуганныырга эйэлээх үлэбит тэтимин уон төгүлүнэн үрдэтэн үлэлиэххэ наада.

Самнарар кыахтаахпыт

Таб. СКРЫБЫКИН Н.В. этиитэ

Биһиги үүнэ-сайда туруубут империалистары уолутар, ол иһин сааттаах сидьиҥ дьайыыны оҥороллор. Ол эрээри ити кинилэргэ кыаллыа суоҕа, биһиги ханнык баҕарар провокацияны самнарар кыахтаахпыт.

Ыам ыйын 1 күнүгэр буолбут провокацияларын биһиги бырачыастыыбыт.

1960 сылга бары рабочайдары, сулууспалаахтары сэттэ уонна алта чаастаах үлэ күнүгэр киллэриини ситэрэр туһунан

ССР Союзтарын С О К У О Н А

Советскай норуот ССКП XXI съеһин историяҕа киирэр ууруу-раахтарын олоххо киллэрэн, социалистическай экономиканы сайыннарыыга уонна үлэһиттэр олохторун тупсарыыга итиэннэ культурнай таһымнарын үрдэтиигэ уһулуччулаах кыайыылары ситистэ.

Норуот хаһаайыстыбатын сайыннарыыга сүҥкэн кыайыылар уонна общественнай үлэ оҥорон таһаарыытын үрдэтии үлэ күнүн, үлэ нэдиэлэтин уһунун салгыы утумнаахтык кылгатар кыаҕы хааччыйаллар.

ССКП XXI съеһин ууруу-раахтарыгар 1960 сылга рабочайдары уонна сулууспалаахтары сэттэ чаастаах үлэ күнүгэр, оттон сир анныгар үлэлиир сүрүн идэлээх дьону алта чаастаах үлэ күнүгэр киллэриини ситэрии, 1962 сылга рабочайдары уонна сулууспалаахтары 40 чаастаах үлэ нэдиэлэтигэр толору киллэрии, 1964 сылтан ыла 30—35 чаастаах үлэ нэдиэлэтигэр сыыйа киирии көрүллүбүттэрэ. *Ити түмүгэр ССРС-ка аан* дойду үрдүнэн саамай кылгас үлэ күнэ уонна саамай кылгас үлэ нэдиэлэтэ олохтонуохтара, ол советскай норуот улуу кыайыытынан, социалистическай общество төрүт ордуктара көстүүтүнэн буолар.

Үлэ күнүн уһунун утумнаахтык кылгатар туһунан Коммунистическай партия ылыммыт ууруу-раахтара халбаҥа суох олохха киирэллэр. Үлэ күнүн кылгатыы рабочайдар уонна сулууспалаахтар хамнастарын куччаппакка туран оҥоһуллар.

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Верховнай Совета **УУРАР:**

1 ыстатыйа. Рабочайдары, сулууспалаахтары сэттэ уонна алта чаастаах үлэ күнүгэр киллэрэр уонна хамнас төлөбүрүн бэрээдэктиир туһунан Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитета, ССРС Министрдэрин Совета уонна Профессиональнай Союзтар Бүтүн Союзтааҕы Киин Советтара оҥорбут итиэннэ билигин олоххо киллэрэн эрэр дьаһалларын биһириигэ.

2 ыстатыйа. Бары рабочайдар уонна сулууспалаахтар үлэлэрин күнүн уһуна сэттэ чаастан ордуга суох, оттон сир *анныгар үлэлиир сүрүн идэлээх рабочайдар* үлэлэрин күнүн уһуна алта чаастан ордуга суох буоларын олохтуурга.

Рабочайдары уонна сулууспалаахтары сэттэ уонна алта чаастаах үлэ күнүгэр киллэриини 1960 сылга ситэрэргэ.

ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ Л. БРЕЖНЕВ.
ССРС Верховнай Советын Президиумун Секретара М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль. 1960 с. ыам ыйын 7 күнэ.

ССКП историятын үөрэтэр куруһуоктар үлэлэриттэн

Дьэлиндээҕэ

Партийнай үөрэх быйылгы дьылыгар үлэлээбит ССКП историятын үөрэтэр куруһуок үлэтин муус устар 16 күнүгэр 25-с занятиетын ыытан түмүктээтэ. Бу куруһуок занятиеларын пропагандистар тт. Николаев А.Д., Трофимов Р. Н. уонна Васильева А. Н. салайан ыыттылар.

Куруһуок 15 истээччилэрдээх үлэлээтэ. Кэнники биир истээччи эбиллэн 16 истээччилээх түмүкүүр занятиета куһаҕана суохтук ыытылынна. Ыытыллыбыт занятиеларга истээччилэр сылдьыылара 78,7 бырыһыаҥҥа тэҥнэһэр, эбэтэр 81 көтүтүүлэр таһаарыллыбыттарыттан 32 аахсыллыбат көтүтүүлэр бааллар.

Дьахталлар комитеттарын председателэ Матвеева Е. Н. биир да занятиены көтүппэккэ занятиеларга барыларыгар сырытта. Ити курдук истээччилэр Михайлова Е. М.—24, Шамаева К. Е.—23, Тимофеева Е. М.—24, Кириллов П. Х.—22, Николаев Д. П., Герасимов С. С. уонна Сергеева А.Е. — 21-дии занятиеларга сырыттылар. Итинтэн көрөр курдук куруһуок занятиеларыгар сылдьыы куһаҕана суох диэххэ сөп. Ол эрээри командировкаҕа сылдьыынан элбэх занятиелары көтүттүлэр. Холобур, Иванова С. Х.—9, Спиридонов А. П.—7 занятиелары көтүттүлэр. Оттон истээччилэр Софронов А. В. — 6 уонна Васильева Ф. Н.—5 занятиелары аахсыллыбат биричиинэнэн көтүттүлэр.

Куруһуок истээччилэрэ ССКП историятын XIV главатыттан XIX главаҕа диэри үөрэттилэр. Үөрэтиллибит темаларга бары конспектаахтар. Куруһуок занятиелара урукку сылдаабар үчүгэй туруктаахтык ыытыллыбытын бэлиэтиир наадалаах. Ол гынан баран олоҕу кытта ыкса сибээстээн ыытыы өссө да намыһах.

Бу куруһуокка бэлэмнээх коммунистар пропагандистарынан үлэлээннэр занятиелары ыытыылара, истээччилэр актыыбынастарын өрө көтөхпүт. Итини хас занятие аайы ортотунан 12-лии истээччилэр сылдьыылара туоһулуур.

Партийнай үөрэх кэлэр дьылыгар куруһуоктар истээччилэрэ занятиелары аахсыллыбат биричиинэнэн көтүтүүнү таһаарбаттарыгар баҕарыахха сөп. Колхозтааҕы партийнай тэрилтэ политическай үөрэхтээһин боппуруоһунан өрүүтүн кыһанара наада.

„Сардана“ корр.

С О Л О Ҕ О Ҥ Ҥ О

Быйылгы политическай үөрэхтээһин дьылыгар „Ээйик“ колхозка ССКП историятын үөрэтэр куруһуок үлэлээтэ.

Куруһуок үлэтигэр баар итэҕэстэри, кэлэр үөрэх дьылыгар туһалаах буолуо диэн ыйары наадалааҕынан ааҕабын. Куруһуок үлэтин хойутаан саҕалаабыта. Үөрэх саҕаланыытыгар 16 киһи сылдьыбытыттан дьыл бүтэһигэр 15 истээччи хаалла. 5 киһи тус бэйэтинэн дьарыктаныахтаах эбит буоллаҕына 3 эрэ киһи үлэлээтэ.

Истээччилэр үөрэх сылыгар элбэх көтүтүүлэри таһаардылар. Ол эрээри түмүктүүр занятиеҕа истээччилэр боппуруостарга сөптөөх эппиэти биэрдилэр, онон үөрэх дьылын түмүктээтилэр.

Мин бэйэм баҕа санаам манна чопчу экономиканы кэлэр дьылга үөрэтэр сөптөөх диэн саныыбын. Уонна партия райкома кэлэр үөрэх дьылыгар үөрэнэр пособия бараҕылларыгар көмө оҥорорugar көрдөһөбүн.

П. Васильев,
пропагандист.

Библиотека үлэтин тупсарыахха

Дьэлиндэ нэһилиэгэр сельскэй библиотека үлэлиир диэн культура оройуоннаабы отделын сэбиэдиссэйэ ханна баҕарар отчуоттуур, этэр кыахтаах. Бу библиотека сэбиэдиссэйинэн Иванов Ю.Н. үлэлиир.

Сельскэй библиотека баара эрэ биир кыараҕас хоско баар. Киирдэххэ киһини үөрдүбэт көрүҥнээх. Истиэнэ икки өттүгэр ис киирбэҕэ суох книжнай полкалар диэн ааттанааччыларга кинигэлэр быыланан бүрүнэн тураллар. Библиотека ааҕааччыга кинигэни уларсар эрэ кыахтаах. Иллэҥ бириэмэҕэ хаһыат, сурунаал, уустуран кинигэни ааҕар аналлаах остуол суох. Кинигэ *витриналарын тэрийэргэ* миэстэни булар күчүмэҕэй.

Библиотека үлэһитэ таб. Иванов үлэ чаһын тутуспат. Библиотеката күнү быһа хатыылаах буолар.

И. Иванов.

Редактор И. И. БУДИЩЕВ.

Редакция уонна типография аадырыһа: Саха АССР, Өлөнүөк сэлиэнньэтэ. Октябрьскай уулусса 15 №-рэ.

Заказ № 41 Оленекская районная типография. Тираж 400